

תורה וזאל

גליון מס' 6

אידיש

מיוחד פאר פרחי התלמידים זיך צו באקענען מיטן רבי'נס הייליגע דיבורים

פרשת האזינו - שוכה תשפ"ה

האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי... יעדוץ כמטר לקחי וגו'

אין פרקי דר' אליעזר, ווערט געברענגט אן ערקלערונג אויף די פארשידענע מיני רעגנס וואס מיר זעהן, איין מין איז ווען די וואלקענעס שעפן וואסער פון די תהומות (אפגרונד), און דער באשעפער הייסט ווי עס זאל רעגענען, אזא רעגן איז אבער נישט קיין געבענשטער רעגן, דאס איז מער א שטורעם וואס פארוואסערט די ערד.

א ריכטיגע גשמי ברכה - א געבענשטער רעגן איז ווען דער באשעפער עפענט אויף די הימלישע אוצרות און שיקט אראפ א ברכה'דיגע רעגן, ווי דער נביא ישעי' זאגט כי כאשר ירד השלג והגשם מן השמים, אז מיר זענען זוכה, און דער באשעפער וויל אונז שיקן א ברכה, קומט די וואסער און רעגן פון הימל ממש, אויב ליידער מיר זענען נישט ווערט, רעגנט וואסער וואס קומט פון די אונטערשטע תהומות.

אין די גמרא (פסחים נ, ב) פרעגט די אמורא רבא, א סתירה פון צוויי פסוקים אין תהילים, אין קאפיטל

שטייט אין די גמרא, (תענית ז, א.) כל העוסק בתורה לשמה, תורתו נעשה לו סם החיים, וכל העוסק בתורה שלא לשמה נעשית לו סם המות, טייטש: ווען א איד לערנט תורה לשמה, לשם שמים נאר פאר דעם באשעפער'ס וועגן, ווערט די תורה א סם החיים א לעבענס מעדעצין, אויב חלילה לערנט מען צו געפעלן די מענטשן ארום, ווערט די תורה א סם רח"ל.

און די גמרא לערנט דאס ארויס פון פסוק יעדוץ כמטר לקחי, ערופה מיינט הארגענען, ווי עס שטייט ביי די עגלה ערופה: וערפו שם את העגלה בנחל, טייטש: מען האט אפגעהאקט דעם קאפ פאר די קעלבל, זאגט די הייליגע גמרא, אז רעגן קען זיין אמאל א ברכה, און צומאל חלילה פארקערט.

פרעגט דער רבי, פארוואס גלייכט די גמרא צו, לימוד התורה דוקא צו מטר - רעגן, וואס איז דער שייכות?

דעם פסוק יערוף כמטר לקחו, און די גמרא גלייכט צו תורה צו רעגן, ווייל ביידע ענינים ווענד זיך אין מעשי בני אדם, ווי אזוי ער פיהרט זיך אויף.

דער רבי זי"ע ענדיגט מיט הייליגע ברכות:

השי"ת יזכנו: דער באשעפער זאל אונז מזכה זיין, שנהי' מהזוכים לעסוק בתורה לשמה: מיר זאלן זיין פון דיע וואס לערנען לשמה, וזוכה לכל הברכות שהבטיחה התורה הקדושה: מיר זאלן זוכה זיין צו אלע ברכות פון די תורה הקדו', ולגאולה שלימה במהרה בימינו. אמן.

האט געמיינט אז דער רבי וויל אינטערווינירן לטובת א קאנדידאט, ער האט געהאלטן אז דער רבי טאר זיך נישט מיטן אין א פרעמדע קהילה, במילא האט ער זיך ארויסגעדרייט פון אריבערקומען צום רבי'ן.

הערשט נאך ווערן גערופן עטליכע מאל, איז ר' הערשל אריבער געגאנגען צום רבי'ן זי"ע, דער רבי הייבט אן שמועסן על דא ועל הא, ווי אזוי גייט די קהילה, ווי האלט מען מיט א נייע רב וכדו', פלוצים געט דער רבי א פרעג, וואס טוט זיך מיט די אלמנה? ווי אזוי האט מען מסדר געווען די אלמנה פון ר' יונתן, ר' הערשל האט גלייך גענטפערט אז די אלמנה בלייבט אין די דירה און באקומט ווייטער א געהאלט פון די קהילה ווי ביז אהעה, ווי נאר דער רבי האט דאס געהערט, תיכף אפגעזעגנט דעם וויענער ראש הקהל.

פון די מעשה זעהט מען די מידות תרומיות פון הייליגען רבי'ן וואס האט אינזינען געהאט א אלמנה פון א אנדערע קהילה זאל חלילה נישט בלייבן אן קיין מחי' וכלכלה. זי"ע.

נ"ז שטייט כי גדול עד שמים חסדך טייטש: דיין חסד דערגרייכט ביזן הימל, ווייטער אין קאפיטל ק"ח שטייט כי גדול מעל שמים חסדך אז די חסד ד' גרייכט העכערן הימל, ענטפערט רבא, כאן בעושין לשמה ווען מען טוט דעם רצון ד' לשמה, נאר פאר דעם באשעפער, קומט דער חסד פון העכער דעם הימל, וכאן בעושין שלא לשמה, אויב חלילה פארקערט, מען דינט נישט דעם באשעפער ווי עס ברויך צו זיין, קומען די השפעות פון א נידעריגע פלאץ.

פיהרט אויס דער רבי - וועגן דעם האט די גמרא ארויסגעלערנט כל העוסק בתורה לשמה..... פון

מעשה: יתום ואלמנה יעודד

אלול תשי"ח האט די וויענער קהילה פארלוירען זייער באליבטן רב, הרה"צ יונתן שטייף זצ"ל, מחבר פון די פאלגענדע ספרים, חדשים גם ישנים על הש"ס, חומש לימודי השם, ספר מצוות השם, ועוד ועוד, (דער רבי זי"ע האט עם מספיד געווען מיט דעם לשון, צר לי עליך אחי יונתן).

הר"ר יונתן האט פאר די קריג געדיענט אלץ ראב"ד אין פעסט - אונגארן, ער איז ניצל געווארן אויף די זעלבע באן ווי רביה"ק, נאך די קריג איז ער געווארן אויפגענומען אלץ רב אין קהל עדת יראים - וויען, אן איבערפלאנצונג פון די ארטהאדאקסישע קהילה פון וויען - עסטרייך.

מיט די פטירה פון דעם רב, האט די קהילה אנגעהויבן זוכן א נייעם רב, פארשטעדליך אזא חשוב'ע קהילה האבן זיך געמאלדען עטליכע קאנדידאטן.

איין טאג באקומט דער וויענער ראש הקהל ר' הערשל ליפשיץ ז"ל א טעלעפאון רוף פון סאטמארע רבי'ס שטוב, אז דער רבי לאזט עם רופן, ר' הערשל

